

Nova jako važna postava.

Z dnem 28. junija t. l. je stopila nova, za vse odrasle može jako važna postava v veljavo; njo vedeti je vsakateremu nujno potreba, posebno, ker je zdaj v Avstriji vpeljana črna vojska. Le-ta postava ima, ako se ne izpolni, jako hude nasledke, kateri bi znali prav globoko in osodepolno seči v družbinsko življenje. Ker je torej nova vojaška postava vsakateremu vedeti tako rekoč dolžnost, hočem jo tukaj prevesti po izvirniku, ki je izšel dne 9. julija 1890 št. 37 in to sicer v domačem, kmetu razumljivem jeziku, pridenem pa še k besedi postavne opazke, ki se mi zdijo potrebne. Postava se glasi:

Postava od 28. junija 1890 čez kaznovanje taistih, kateri ne poslušajo ali ne ubogajo poziva ali poklica k vojaški službi in onih, kateri v to neposlušnost zapeljajo.

§ 1. S pritrjenjem obedveh zbornic države, ukrenem Jaz sledeče: Vojaškega pregreška je kriv, kdor je vsled vojaške prisega zavezan in vojaškega poklica ne uboga; ako je ta neposlušnost ali neubogljivost neopravičena in trpi čez osem dni in to, kakor sledi:

1. Ako je bil vojak poklican k redni službi od svojega pristojnega poveljništva ali komande.
2. Ako je bil vojak poklican od Njih veličanstva presvitlega cesarja k nekoliki ali pa celi dopolnitvi cesarske vojske v vojskini red.
3. Ako izide poklic v času orožanja do ne oproščenih novincev ali do ne oproščenih nadomestnikov.
4. Ako izide poklic v času orožanja do častnikov v pokoji, ali na one brez dejanske službe.

Ta pregrešek je v času navadnega poklica, ako se ne uboga ali ne posluša in je v osmih dneh neopravičen, z ječo od treh mesecev do enega leta, in v času orožanja ali vojske pa z ječo od enega do pet let kaznovati. — Mladenci in možje, dobro si to vi zapomnite!

§ 2. Vojaškega prestopka pa je kriv, kdor je vsled vojaške prisega zavezan pa poklica ali poziva k vojaštvu ne uboga ali ne posluša, v sledečih primerljiveh:

1. Ako je bil poklic k vojaški službi izdan, kakor se je poprej v § 1 omenilo, in on, kateri je bil k vojakom poklican, ne izostane čez osem dni.

2. Ako je bil poklic izdan k vojaški orožni vaji, ali k vojaški službi sploh, n. pr. ako so poklicani na novo potrjeni mladenči v vojake, da se izurijo.

3. Ako je bil poklic izdan k izredni stalni službi namestnikov ali nadomestnikov.

Prestopek v teh slučajih se kaznuje od enega do treh mesecev zapora. — Mladenci, ki še radi doma ostajate, ali pa popivate po krč-

mah, kedar vam je prvič k vojakom iti, dobro si to zapomnite.

§ 3. Vojaške osebe, katere niso vsled vojaške prisega zavezane, pa so dobile poklic k vojaški službi v času orožanja ali vojske, pa ne poslušajo ali ne ubogajo in izostanejo čez osem dni, krivi so pregreška in so kaznovati od šestih mesecev do dveh let zapora.

Ako pa izidejo poklici druge krati, tedaj je kriv taisti, kateri ne posluša ali ne uboga, prestopka in se bode kaznoval od enega do treh mesecev zapora. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Proséna vešča.

„Našo koruzo pa črvi jedó! Našega prosá so se pa črvi lolili!“ tako blizu so se pogovarjali minoli teden otroci mojega razreda. Ukazal sem jim, takoj drugi dan v šolo prinesiti po eden komad prosá in koruze, v katerih se nahaja ta neljubi gost. Prav začudil sem se, ko sem v roko dobil prosó z ovenelim látom in koruzo z večkrat prevrtanim stebлом. Ko sem pa steblo preklal, dobim v roko dva „črva“, koja sta vsled nepričakovanega odkritja ne malo ostrmela ter se pričela spenjati na vse strani. Po knjigi: „Die schädlichen und nützlichen Insekten in Forst, Feld und Garten von Dr. H. M. Schmidt-Gübel“ sem takoj in na tanko določil, da je „črv“ gosenica proséne vešče (Hirsezünsler — botys sylacealis).

Poslušajmo, kaj o tem škodljivcu piše naš nepozabljivi Erjavce v svoji zanimivi knjigi: „Naše škodljive živali v podobi in besedi“ na strani 252:

Proséna vešča je po spolu také različna, da so jo prej imeli za dve posebni vrsti. Samica je blede rujavo-rumenkasta in ima na prednjih krilih tri zveržene, jasno rujave pase in v sredi še dve taki lisi, ena je pikčasta, druga polumesečasta. Zadnja krila so na korenu sivo zaprašena in z dvema pasoma prepasana.

Samec je mnogo temnejši, rujavkasto siv in se izpreminja na škrlatasto; samo rese na prednjih krilih so blede rjaste, a na zadnjih pa rumenkaste. Na raztegljaj je nekoliko ožji od samice.

Metuljček se pokaže navadno meseca junija. Po dnevu je skrit in še le v mraku oživi in se osmucava okoli prosa. Zaplojena samica položi na vsako bilko po eno, po dve ali tri rumena jajčeca blizu gornje listne nožnice. Mlade gosenice, ki se za kacic 14 dni izvalé, zvrtaejo se v bilko in potem stržejo in dolbejo po njej navzdol. Napadena bilka obledi pred časom in ne naredi nikoli také obilne in bogate latí, kakor druge zdrave.